

אמרות טהורות

מב"ק מדרן אדמו"ר שליט"א

פנימי

בשלה

ט"ז בשבט

תשפ"ג • גליון מ"ג

בשיתוף:

לחיזוק קנין אישי בתורה

a038009090@gmail.com • 03-800-9090

לתרומות והנצחות: 054-8410550 • לקבלת הגליון במייל: biz1441441@gmail.com

יו"ל ע"י

מכון בארות יצחק זוטשקא

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לשמיעת שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ועדכונים מחצר הקודש,

מערכת זוטשקא: 072-3181866

פרשת בשלח

ליל שבת קודש תש"פ

עבודתו, שצריך להיתפס למה שקבל מאבותיו, שיש אל-ק שמעניש לעוברי מצוותיו ונותן שכר למקיימים מצוותיו, ועי"ז יבא ליראה, ואח"כ ילך ממדריגה למדריגה, עד שבעצמו ישכיל ויבין אמיתות מציאותו ית"ש. ואח"כ ימשיך לאחוז באמונה פשוטה, כי אע"פ שהשיג מה בחכמתו הרי זה רק עד מקום שידו מגעת, אבל באמת לית מחשבה תפיסה ב', ולכן גם אחר ההשגה צריך לאחוז באמונה פשוטה. וזהו שכתוב "ויראו העם את ד'", מתחילה מחמת אמונה שהי' להם מהאבות, והוא בבחי' תפסו אומנות אבותם, ואח"כ "ויאמינו בד'" מחמת השגתם אמיתות מציאותו.

ולעיל בפסוק "ויאמר ד' אל משה מה תצעק אלי וגו'", כתב בזרע קודש על מה שכתב רש"י, "למדנו שהי' משה עומד בתפלה", ובאמת לא מצינו שום תפילה שהתפלל משה, רק שיש עתים שצריך הצדיק לעשות באופן זה, שלא להתפלל בפירוש, רק בהסתרה. וכמו שאנו רואים בצדיקי הדור, שכשבא אדם לפניו ומבקש שיתפלל עליו, משיב הצדיק בהעברה בעלמא "השי"ת יעזור לך" וכדו'. והטעם בזה, כי רוצה להסתיר תפילתו שלא ירגישו המקטרגים והמסטינים שהוא מתפלל, ומי

"ויאמר ד' אל משה מה תצעק אלי וגו'". וברש"י ז"ל כתב בשם מכילתא, "למדנו שהי' משה רבינו עומד ומתפלל, אמר לו הקב"ה לא עתה עתה להאריך בתפילה, שישאל נתונין בצרה". ובאור"ח הק' כתב ע"ז, "קשה, ולמול מי יצעק אם לא לד' אלוקיו, ובפרט בעת צרה דכתיב (יונה ב' ג') "קראתי מצרה ליי", "מן המיצר קראתי י-ה" (תהלים קי"ח ה').

עוד כתב רש"י ז"ל "דבר אחר, "מה תצעק אלי", עלי הדבר תלוי ולא עליך, כמו שנאמר להלן (ישעיהו מ"ה י"א) "על בני ועל פועל ידי תצוני", עכ"ל. ולכאורה קשה, שהרי תמיד מבקשים ישראל ומתפללים להוושע, אע"פ שהם פועל ידיו ובניו של השי"ת, ומה נשתנה כאן.

והנה בספה"ק זרע קודש כתב בשם ספה"ק וכ"א בחידושי הרי"ם, ברמז מאמר רז"ל עה"פ "ויצעקו בני ישראל אל ד'" (עיי' רש"י), שתפסו אומנות אבותיהם בידיהם, דהכונה בזה שלא הי' אז ביכולתם להתפלל בצלילות הדעת ובבהירות האמונה, אלא שתפסו אומנות אבותם, שלמדום שכשיהודי בעת צרה צריך לצעוק אל ד'. וכתב שם שבאמת כן צריך האדם לנהוג בתחילת

העליון, ולכן "ז'כר ל'ציאת מ'צרים", ר"ת מז"ל, עכתדה"ק.

ונראה לבאר בזה בס"ד, דהגם שתפילה היא עבודה שבלב והיא צריכה להיות בכונה, מכל מקום יש בחי' של תפילה של "תפיסת אומנות אבותיו", ומצד א' היא בבחינה גבוהה יותר מתפלה בכונה. כי אם יהודי נמצא בשפל המצב ולבו בל עמו, ואינו יכול לפתוח פיו בתפילה, ועכ"ז הוא תופס תהילים ואומר כפי שיכול באותה שעה, הרי זה סימן שהאמונה מושרשת בו למעלה מטעם ודעת. ולכן תופס אומנות התפילה גם בלי טעם והשגה, כי בפנימיות לבבו הוא מרגיש ויודע שזהו מה שיהודי צריך לעשות בעת צרה, ואין לו על מי להשען אלא על אביו שבשמים.

והנה תפילה כזו יכולה לפעול בשמים ישועות גדולות למעלה מטעם ודעת, כי המקטרגים אינם מבינים על תפילה כזאת, והם חושבים מה יכולה תפילה כזאת לפעול. אבל לאמיתו של דבר תפילה כזאת מזעזע את השורש העליון שבו מושרשת נשמת היהודי. וכמ"ש (זוה"ק שמות ק"ח): "ישראל עלו במחשבה תחילה", שמקור נשמות ישראל הם בשורש החכמה העליונה שהיא בחי' עתיקא, כי בתפילה זו מתגלה שישראל אע"פ שלבו סגור ואטום ודיבורו בגלות חשוכה, עכ"ז בסתר לבו הוא יודע שאין עוד מלבדו, ומבלעדי עזרתו ית"ש אין שום עזרה וישועה. ואז מתגלה בחי' "בני בכורי ישראל", ואז אין צריך יותר כי, וכי "על בני ועל פועל ידי תצוני", שהרי האב הרחמן

שהוא צדיק גדול פועל בדיבור זה תיכף, כי זה הדיבור בעצמו הוא תפילה להשי"ת, רק שהוא בהסתר. וכן משה רבינו כשראה שישראל נמצאים בדין לכן הסתיר תפילתו, וזה עצמו שאמר לישראל "התיצבו וראו את ישועת ד' וגו'", זה עצמו היתה תפילה לו ית"ש. ואמר לו הקב"ה "מה תצעק אלי", הלא אני רואה בדיבורך זה צעקתך אלי, אינך צריך לזה, רק "דבר אל בני ישראל ויסעו".

ובזרע קודש (פרשת וארא) בפסוק "וידבר משה וגו', הן בני ישראל וגו', ואני ערל שפתיים", כתב דמ"ש "ויזעקו ותעל שוועתם אל האלוקים מן העבודה", אע"פ שבאותה שעה הי' דיבורם בגלות ולא יכלו להתפלל, מכל מקום התשוקה שבלבם להתפלל בבחי' "צעק ליבם אל ד'" (איכה ב' י"ח), זה גופא נחשב לתפילה בעת צרה כזו שהדיבור בגלות. והשי"ת יודע תעלומות לב ורואה איך שכלתה נפשם להתפלל, אלא שהדיבור אצלם בגלות, ותשוקה זו נחשבת בעיני השי"ת כתפילה מעולה. וכתב שם עוד, שמזה גופא יוכל לעשות שיחה ותפילה, שיצעק לפני ד' שאינו יכול לדבר לפניו כראוי, וכל זה חשוב ויקר מאוד בעיני השי"ת. וכתב שם שזוהי כוונת הזוה"ק (שמות נ"ב): "מה תצעק אלי", "אלי" דייקא, בעתיקא תליא מילתא, כיון שלא הי' להם דיבור של קדושה לצעוק אליו ית"ש, רק שעזרם השי"ת מבחי' גבוהה של "וחנותי את אשר אחון" אע"פ שאינו הגון וכדאי, שהוא חסד ממקום עליון שאין לנו השגה בו הנקרא עתיקא. כי החסדים משם נפלאים ונעתיקים מן השכל להבינן, והוא בחי' מזל

והנה כתוב בזרע קודש (לפסח) על הנוסח הנאמר בקידוש, "תחילה למקראי קודש זכר ליציאת מצרים", שמי שרוצה להתחיל להתקרב אל הקדושה, יזכור כיצד ה' נראה בעת יציאת מצרים, מאיזה מצב יצאו, ומזה יקח חיזוק שגם הוא יכול לקדש את עצמו.

ולמ"ש הזרע קודש דזכר ליציאת מצרים הוא ר"ת מזל, והוא רומז למזל העליון שנתעורר בעת קריעת ים סוף, ע"י שתפסו אומנות אבותם, י"ל הכוונה "תחילה למקראי קודש זכר ליציאת מצרים", שכאשר נזכר היהודי בשורש מחצבתו הנרמז ב"מזל", שאותו שורש נתעורר בשעה שהיו ישראל במיצר הכי גדול כשהי' קטרוג גדול על ישראל, ועכ"ז העיד עליהם השי"ת שלא עבדו אלא מתוך שעבוד וטירוף הדעת, וזכו לצאת לחירות עולם, ממילא כשנזכר בזה יכול לקרב את עצמו אל הקדושה בכל מצב שהוא שרוי בו, שהרי בכל אופן שהוא נמצא, מכל מקום השורש חזק ובריא, ובכח השורש יתרפא הענף הקשור בו.

ובזה י"ל הטעם דשבת היא "זכר ליציאת מצרים", כי שבת קביעא וקיימא והיא בחי' ירושה לישראל, כמ"ש "ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו", וגם ברא בישא ירית אבא. והיינו משום שאז מתגלה שורש נשמתן של ישראל, הנרמז בר"ת של "זכר ליציאת מצרים", ולכן כל יהודי יש לו קשר לשבת קודש.

ואמרו רז"ל שבת במרה נצטוו, וי"ל הרמז בזה, שאפילו מי שלבו אטום וסגור

מבקש ממילא להושיע את בניו, כי ישועת בנו היא כביכול ישועתו שלו, והאב מציל את בנו בכל מצב שהבן שרוי בו.

נמצא שמה שישראל תפסו את אומנות אבותם, להתפלל גם כשהלב אטום וסגור, זה מה שעורר בחי' "בעתיקא תליא מילתא", וזה גופא פעל שיאמר השי"ת "על בני ועל פועל ידי תצוני".

ואולי מה שמשה רבינו בעצמו התפלל אז באופן מוסתר מפני המקטרגים, באופן שאינו נראה כתפילה אמיתית, כי ראה את ישראל מתפללים באופן דומה לזה מחמת אטימות ליבם, לכן רצה להשתתף עמם בתפילה מעין זו. ואמר להם רק "התייצבו וראו את ישועת ד' וגו'", והשי"ת אמר לו שישראל כבר פעלו בתפילתם הפשוטה והתמימה לעורר בחי' עתיקא, ואין צורך להוסיף מאומה, כי אין הים עומד בפניהם.

וזוהו שרמז הזרע קודש, שכאשר יהודי עומד להתפלל ואין יכול להוציא דיבור של קדושה מפיו, רק צעק ליבו אל השי"ת, הוא מעורר בזה בחי' עתיקא ומזל העליון שאין שם שום שטן ופגע רע, ומתעורר עליו בחי' "וחנותי את אשר אחון" אע"פ שאינו הגון ואינו כדאי. כי בתפילה אילמת כזו היהודי מנענע את השורש שלו, כי בזה הוא מוכיח שאע"פ שכלי הדיבור שלו בגלות נורא, עכ"ז הוא מקושר לא-ל עליון, וממילא מתעוררים עליו רחמים מבחי' "על בני ועל פועל ידי תצוני", שמכיון שהם בני חביבי עלי להושיעם בכל מצב.

העליון, י"ל "זכר ליציאת ישראל ממצרים" אין כתוב כאן, אלא "זכר ליציאת מצרים", א"כ י"ל דהכונה לזמן שיצאו המצרים עצמם לרדוף אחר בני ישראל, שאז תפסו ישראל אומנות אבותם בידם, ונתגלה בחי' מזל העליון.

והנה בשבת זו שקורין הקריאה של קריעת ים סוף, הקריאה מעוררת את הזמן, ומתגלה בחי' עתיקא שבו אין שום דין ושטן ופגע רע רק רחמים וחסדים. והכל בכח האמונה הפשוטה שמתגלה בלבבות ישראל, שעי"ז מתנענע השורש העליון, וממילא נשפעים בני חיי ומזוני אשר במזלא תליין, וזיווגים הגונים וכל השפעות טובות. ויהי רצון שנזכה להוושע בכל הישועות, ולומר שירה על גאולתינו ועל פדות נפשינו במהרה בימינו, אכ"ר.

ואינו מרגיש בשום אופן נעימות קדושת השבת, מ"מ הרי בעל כרחו יש גם לו קשר לשבת, שהרי מה שכתוב "מחללי מות יומת" נאמר גם עליו. ולכן יעשה כמו בתפילה, שארז"ל שתפסו אומנות אבותם, עד שבסוף זכו לתפילה בכונה מעומק הלב. וכך גם שבת "במרה נצטוו", שאפילו הוא במרירות ואין מרגיש נעימות מתנת השבת, יתפוס אומנות אבותיו וישמור שבת בכל פרטיה, ויזכור יציאת מצרים, שבו הי' ליבם אטום וסגור ותפסו התפילה רק בבחי' אומנות אבותם, ולבסוף זכו לומר שירה בגדלות המוחין, כמו כן יזכה גם הוא לבסוף להרגיש מתיקות ודביקות בשבת קודש.

ונוסיף, שאף שלפי האמור "זכר ליציאת מצרים" הכונה לזמן קריעת ים סוף, שאז נתגלה בחי' עתיקא שהוא מזל

ליל שבת קודש תשפ"א

זוהמתן עד מתן תורה, עכ"ז יש לנו אפשרות להתדבק בקדושת שבת, והשבת עצמה תמתיק המרירות. והנה ארז"ל (בבא מציעא ק"ז:) דשמונים ושלשה מיני חולאים כמנין 'מחלה' תלויים במרה, ופת שחרית במלח וקיתון של מים מבטלתן. ויתכן שלכן שבת מסוגלת לרפואה, דבמרה נאמר הפסוק הנ"ל ד"כל המחלה אשר שמת י וגו', כי אני ד' רופאיך", ושם דייקא נצטוו על השבת, כדי

באמירת לחיים: השי"ת יעזור שנזכה לכל ההשפעות של שב"ק. שבת זו שהיא שבת שירה, בכוחה להשפיע עלינו אמונה, פרנסה, נצחון במלחמת עמלק, רפואות וישועות, כמ"ש "כל המחלה אשר שמת י במצרים לא אשים עליך, כי אני ה' רופאך". והנה בהיותם במרה נצטוו על השבת, והרמז בזה שגם כשאנו נמצאין עדיין במצב של מרירות, כמו אז שעדיין לא פסקה

"בהידור מצוה, עד שליש במצוה". וביאר בקדשו, דבתרגום יונתן עה"פ "ושלישים על כולו", תרגם "ומוליתא תליתאה וכו'", והוא מלשון מולייתות של בית רבי, דהיינו סוסי מרכבותיו. והכונה, דאיתא במדרשים דמעולם הי' הדרך ליסע בעגלה עם סוס אחד בלבד, עד שבא פרעה שהי' בימי יוסף והנהיג ליסע במרכבתו בשתי סוסים, וכמ"ש (בראשית מ"א מ"ג) "מרכבת המשנה אשר לו", וכשרדף פרעה אחרי בני ישראל הי' אוסר שלשה סוסים בכל מרכבה, וזהו הפירוש "ושלישים על כולו". והנה השי"ת לקח ממנו נקם, ו"סוס ורוכבו רמה בים", ו"מבחר שלישי טבעו בים סוף", וכששוררו בני ישראל את השירה, אמרו "זה א-לי ואנוהו", התנאה לפניו במצוות, דמכיון שפרעה הידר בעבירה לרדוף אחר בני ישראל והוסיף סוס נוסף על השנים, על כן אנו נהדר לפניו ית' במצוות ונוסיף עד שליש בהידור מצוה [והיינו שליש מלבר].

ובזה ביאר דברי דוד המלך ע"ה (תהילים קמ"ט ו-ט), "רוממות א-ל בגרונם וחרב פיפיות בידם. לעשות נקמה בגוים וגו'. לאסור מלכיהם בזיקים ונכבדיהם ככבלי ברזל. לעשות בהם משפט כתוב הדר הוא לכל חסידיו". וצריך להבין מה ענין "חרב פיפיות" לענין "לאסור מלכיהם בזיקים", ומה הכונה "לעשות בהם משפט כתוב" היכן הוא כתוב, ומה הסיוס "הדר הוא לכל חסידיו". אכן הכונה היא, דקומת האדם נחלק לג' חלקים, א' חלק המחשבה, בחי' חב"ד, ב' החלק שממנו מוצא הדיבור שהם בגוף, הריאה והלב כנגד הזרועות בחי'

שיהי' גם בכח השבת לבטל כל מחלה, ולכן בשבת רפואה קרובה לבא.

שיחת קודש: בפרשתן זכו ישראל לנס קריעת ים סוף, וזכו להשגת היראה והאמונה, ואמרו שירה נשגבה מתוך רוח הקודש. ובתחילת השירה אמרו, "אשירה לד' כי גאה גאה, סוס ורוכבו רמה בים, עזי וזמרת י-ה ויהי לי לישועה, זה א-לי ואנוהו אלוקי אבי וארוממנהו", וצריך ביאור מה הוא הנס הנעלה של "סוס ורוכבו רמה בים" שהוזכר בתחילת השירה, וגם מרים הנביאה חזרה על פסוק זה דייקא. וגם מדוע נסמך לזה השבח הנשגב של "זה א-לי ואנוהו".

והנה רז"ל דרשו (שבת קל"ג:) בזה "ואנוהו", התנאה לפניו במצוות, עשה לפניו סוכה נאה וכו', אבא שאול אומר, "ואנוהו" הוי דומה לו, [לשון "ואנוהו" "אני והוא", אעשה עצמי כמותו לדבק בדרכיו, רש"י], מה הוא חנון ורחום אף אתה הי' חנון ורחום", עכ"ל הגמרא. והיינו דישראל קיבלו על עצמם אף להיות מהדרין במצוות, ואבא שאול הוסיף, שלא די ליהודי להתנאות בחפצי מצוה לפניו, אלא צריך להיות בעצמו אתרוג מהודר, שצריך להיות מעוטר עם מדות טובות, וזהו ה"התנאה לפניו במצוות" האמיתי.

והנה בכני יששכר (מאמרי השבתות מאמר ב') כתב, לבאר הטעם שדוקא לאתר נס קריעת ים סוף קבלו ישראל על עצמם להיות מהדרין במצוות, באמרם "זה א-לי ואנוהו", וגם הטעם שאמרו רז"ל (בבא קמא ט:)

והנה מצרים היתה תוקף קליפת הגאווה, ופרעה אמר (יחזקאל כ"ט ג') "לי יאורי ואני עשיתיני". ואיתא מהאריז"ל עה"פ "ואת רודפיהם השלכת במצולות", ד"ר'ודפיהם ה'שלכת ב'מצולות" הוא ר"ת רה"ב, כי שר של מצרים רהב שמו, ובקריעת ים סוף זכו ישראל להכניע קליפת רהב, דהיינו קליפת הגאווה של מצרים. וע"ז ממשיכים תיכף "ויושע ד' ביום ההוא את ישראל מיד מצרים", שזו היתה עיקר הישועה, וע"ז היתה עיקר השירה שזכו להנצל מקליפת רהב.

והנה דרך הסוס להתגאות, ודרך הרוכב להתגאות על סוסו, ומצרים היו משתבחין ומתפארים בסוסיהם, ולכן אסרה התורה למלך להרבות סוסים, כדי שלא יגרום לעם לשוב מצרים כדי להרבות סוס. וכשעלה יוסף למלכות כתוב (בראשית מ"א מ"ד) "ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו", ופירש בתרגום דהיינו "למרכב על סוסיא", כי זה הי' אות לתפארת השלטון, וכאשר רדפה קליפת מצרים אחרי ישראל הוסיפו סוס נוסף על הרהב שלהם.

וכאשר ראו ישראל את מצרים נוסע אחריהם, וראו כיצד הוסיפו שלישי בהתפארות גאותם, קיבלו על עצמם לקיים "מאויבי תחכמיני" (תהילים קי"ט צ"ח), ו"גזלו את החנית מיד המצרי", ולקחו מדת התפארת לעבודתו ית"ש, שזהו אתהפכא מן הקצה לקצה. וקיבלו על עצמם להדר עד שלישי במצוה, כי שלישי הוא חלק חשוב בכל דבר, כמו שמצינו בתבואה שמשחיאה שלישי היא חשובה תבואה. ולכן אמרו

חג"ת. ג' החלק התחתון דהיינו השוקיים והרגלים כנגד המעשה, שהם בחי' נה"י. והנה כשנצטוו ישראל בכיבוש יהושע על גויי כנען (דברים כ' ט"ז), "לא תחיה כל נשמה", נאמר בגיבורי כח עושי המלחמה (דברים ל"ג כ', עיי"ש ברש"י) "טרף זרוע אף קדקוד", דהיינו הידיים והראש שהם שני שלישי קומת האדם, וזהו "חרב פיפיות בידם" היינו הפה והידיים ביחד. אמנם על לעתיד לבא אמר דוד המלך ע"ה, שנקיים מצות "לעשות נקמה בגויים" בתוספת הידור מצוה עד שלישי, ולכן נקיים "לאסור מלכיהם בזיקים ונכבדיהם בכבלי ברזל", שהדרך לכבול ברגליים שהוא החלק התחתון, שעד הזמן הזה לא נקמו בחלק זה בגויים. וזהו "משפט כתוב", היינו בשירת הים ששם מבואר ענין הידור מצוה עד שלישי, וזהו "הדר הוא לכל חסידיו", שדרך החסידים לעשות מצוות בהידור ולהוסיף עד שלישי במצוה, ולכן יוסיפו להילחם בגויים אף ברגליים שהם השלישי התחתון שבגוף, עכ"ד המתוקים.

ונראה להוסיף בזה בס"ד לימוד מוסר השכל לעבודת השי"ת, דהנה ידוע דתכלית בריאת האדם הוא לשבר את הטבע, כמאמר רבינו סעדי' גאון, ותיקון וזיכוך המידות הוא עיקר שבירת הטבע, כי "עיר פרא אדם יולד" (איוב י"א י"ב), וצריך האדם לעמול לזכך ולעדן את מידותיו. והנה שורש כל המידות הרעות היא מידת הגאווה כדאיתא בספח"ק, ומי שזוכה לתקן מידה זו כבר עשה יותר מהחצי לתיקון מידותיו, כי היא כוללת הרבה פרטים בתיקון המידות.

ומצוה. ובפרט לשיטת אבא שאול שקיבלו על עצמם להתדבק במדותיו ית"ש, שהוא ההידור מצוה והכנעת הטבע הגדול ביותר. ובעיקר זיכור מידת הגאווה שהיא שורש תיקון כל המדות, ממילא הבין הים שבפני מי שמוסיף הידור מצוה עד שליש יותר מן המחוייב, אין הוא יכול לעמוד על שליש השייך אליו, ולכן ויתר גם הוא ליתן משלישו עבור ישראל.

ולכן זכו ישראל לומר כעת את השירה הנשגבה ביותר לפני השי"ת, שהעלו את מידת התפארת לפניו ית"ש, וממילא זכו לרומם ולפאר את שמו בשירה קדושה ונשגבה שנאמרה ברוח הקודש.

והוא היסוד הנזכר בבאר מים חיים ובנחל יצחק ובכל הספה"ק, דכל מי שמכניע ומשבר את טבעו לפני השי"ת, זוכה שיבקעו לפניו כל הטבעיים.

ויהי רצון שנזכה בשבת זו, שיבקעו כל המניעות שיש בעולם לעבודת השי"ת, וכל הדברים שהם קשים כקריעת ים סוף יבקעו לפני ישראל, בזכות שבירת הטבע של כל ישראל בימים ההם ובזמן הזה. ונזכה לומר שירה לפניו ית' בלב שמח, כאשר ישמח השי"ת את עמו בישועתו ית', במהרה בימינו אמן.

אחר הדא"ח: בשבת זו יש להרכות בשירות ותשבחות וכתוב "שירו לה' שיר חדש", ע"כ נשיר בס"ד שיר חדש.

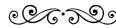
אחר הניגון: כתיב (תהילים מ' ג-ד) "ויעלני מבור שאון מטיט היום, ויקם על סלע

"אשירה לד' כי גאה גאה, סוס ורוכבו רמה בים", שהשי"ת מתגאה על כל הגאים, כדתרגם אונקלוס. והיינו שמאותה מידת הגאווה שהתגאו המצרים והוסיפו סוס נוסף להדר בשליש על גאוותם, הנה מעתה יהי בזה תוספת תפארת למלך הכבוד, ויהי בזה "עזי", תוספת עוז לקדושה, "וזמרת י-ה", וזימר עריצים לקליפה, "ויהי לי לישועה", ויהי זה לנו לישועה ברוחניות. "זה א-לי ואנוהו", שנתנאה לפניו במצוות, שנעשה לפניו סוכה נאה וציצית נאה, ונעלה את מידת הגאווה והגדולה לחי העולמים. וזהו ביטול גמור לקליפת מצרים, שיקויים בהם "סוס ורוכבו רמה בים", שכל כח הגאווה שהכניסו באותו סוס שהוסיפו על השניים הקודמים, הי' סיבה לתפארת אלוקינו במצוות, ובזה הוכנעה הסט"א באופן מוחלט, ועל זה נשירה ונזמרה לאלוקינו.

והנה השי"ת חילק את העולם, שלישי ישוב ושליש מדבר, ושליש ים. וכאשר הוצרך הים להתהפך לחרבה, הי' קשה הדבר להכנס בגבולו, וכמאז"ל שהי' למשה רבינו ע"ה ויכוח ע"ז עם שרו של ים, כיון ששליש זה שייך אליו מששת ימי בראשית. אמנם מכיון שטבע הים להתגאות בגליו, וכמ"ש (תהילים פ"ט י) "בשוא גליו אתה תשבחם", וגם השר של ים רהב שמו, כמאז"ל (כבא בתרא ע"ד:), אלא שכשמגיע למקום הגבול שהגבילו בוראו, מיד הוא מכניע את עצמו. וכאשר ראה הים כיצד ישראל לקחו את מדת התפארת שהכניסו המצרים אל תוך הקליפה, ועשו ממנו כליל תפארת לחי העולמים, וקיבלו על עצמם להדר במצוה עד שליש במצוה כדי לפאר את השי"ת בכל מצוה

פורתא ומוצא איזה סלע להיאחז בו ולהתייצב עליו, אזי תיכף עליו להודות להשי"ת על זה, ועי"ז יזכה לעורר על עצמו חסדים ויזכה לישועה שלימה.

רגלי כונן אשורי. ויתן בפי שיר חדש וגו", ומהנאמר "ויקם על סלע רגלי", יש במשמע שאף כאשר האדם עדיין לא נושע לגמרי ולא יצא לגמרי מן הבור, מ"מ כשזוכה לישועה

ליל שבת קודש תשפ"ב

עליה לתורה החתן הרב יואל שניאורסאהן שליט"א

מחשבה, שיזכני השי"ת לחדש בכל יום ויום דבר בפרשת המן, וממילא הפרנסה שיזמין לי השי"ת תהי' מהתוה"ק, כמשארז"ל פרנסה בכל יום, וכן אמר הלל "ברוך ד' יום יום", עש"ב. ומזה נראה דכח המשכת הפרנסה מפרשת המן הוא ע"י כח התורה הטמון בה, כי לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן, ומשמע שכח התורה והמן כרוכים זה בזה.

וכן אמר הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר (מובא בדברי ישראל בפרשתן משמו), דטעם שציוה השי"ת להניח את צנצנת המן לפני הארון, כי הונח למשמרת לימי ירמי' הנביא, שהיו אומרים "נניח מלאכתינו ונעסוק בתורה מהיכן נתפרנס, הוציא להם [הנביא את] צנצנת המן אמר להם, אתם "ראו דבר ד" (ירמיהו ב' ל"א) וכו', בזה נתפרנסו אבותיכם וכו'" (רש"י בפרשתן). ולפ"ז מובן הטעם שהונח לפני הארון, להורות כי שפע הפרנסה בא ע"י התוה"ק.

בפרשתן יש לנו את פרשת המן, שאמירתה מסוגלת לאמונה, ולהשפעת פרנסה בריוח, והרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע, אמר כ"ב שנים תורה על פרשת המן כדי להמשיך פרנסה בריוח לכל ישראל. ובבעל הטורים על הפסוק "זה הדבר אשר ציוה ד' וגו'" כתב, דבזה הפסוק יש את כל האלפא ביתא, לומר לך כל המקיים את התורה מאל"ף ועד תי"ו, הקב"ה מזמין לו פרנסתו בלא טורח כמו לאוכלי המן, וכ"כ רבינו בחיי. וכתב דזהו כונת הגמ' (ברכות ד'): "כל האומר "תהילה לדוד" בכל יום (ג' פעמים), מובטח לו שהוא בן עוה"ב וכו', משום דאית ביה "פותח את ידיך", וגם משום דאתיא באלפא ביתא, היינו שע"ז ידע שהפרנסה תלוי' בקיום ולימוד התורה. ויתכן שלכן דריש הרה"ק מרימנוב זי"ע כ"ב שנה על פרשת המן, כנגד כ"ב אותיות שבתורה.

ובחידושי הרי"ם בספר הזכות כתב (ראש חודש ניסן תרי"ב), עלתה בליבי

אוכלין בשר ודגים ויין, זכר לשור הבור ולליתן וליין המשומר. וארז"ל (עיי' בעל הטורים דברים ל"ג כ"ו) שהשמים נקראו שחקים ע"ש ששוחקים מן לצדיקים לע"ל, ולכן אוכלין לחם משנה ופשטידא וכדו' זכר למן דלעת"ל. אמנם זהו מהלך מחודש, ופשטות הדברים הוא זכר למן שירד לישראל במדבר. וגם בפרשת המן כתוב ענין שבת קודש, "אכלוהו היום כי שבת היום לד', אל יצא איש ממקומו", הרי לנו שפרשת המן קשור לשבת קודש.

ולפי המבואר דכל השפעת המן הוא ע"י התורה הקדושה, ולכו"ע בשבת נתנה תורה, ממילא נמצא דהשפעת המן אע"פ שלא ירד בפועל בשבת, מ"מ ההשפעה הרוחנית של המן ירדה בשבת, כי קדושת התורה נשפעת בשבת.

ועוד, דכח האמונה תלוי בקבלת התורה, וכמ"ש (שמות כ' א'-ב') "וידבר אלך את כל הדברים האלה לאמר. אנוכי ד' אלוקיך וגו'". והנה בחידושי הרי"ם כתב, דאע"פ שאין נהנין ממעשי ניסים, מ"מ נאמר "הנני ממטיר לכם", והיכא דכתיב "לכם" היינו לכל צרכיכם. והטעם, כי מי שהאמונה מאירה אצלו, אין אצלו חילוק בין דרך הטבע לנס, ולכן אר"ח בן דוסא (תענית כ"ה.), "מי שאמר לשמן וידלוק, יאמר לחומץ וידלוק".

וביאר שם נמי, "לכם" ולא לנכרים ולא לכלבים, דהמן הי' מזין רק את הצד הרוחני של האדם ולא את נפש הבהמית, ולכן לא הי' פסולת באכילה זו. וזהו לשון "ממטיר לכם", שכל השפע הגיע למטרה ולא הי' נצרך לשום בירור.

ובחידושי הרי"ם כתב, הטעם שחתן קודם החתונה עולה לתורה וזורקין עליו אגוזים ושקדים, משום דעלול החתן לחשוש, "ריחיים על צאורו ויעסוק בתורה", לכן אומרים לו, שכאשר יעלה ויתדבק בתוה"ק, יגיעו אליו ההשפעות מכל עבר בלי שום טרחא, כי התוה"ק הוא מקור השפע והברכה.

ובפרי הארץ כתב, דמ"ש "וישב הים לפנות בוקר לאיתנו", וארז"ל לתנאו הראשון, ולמה לא נאמר כן בקריעת ים סוף, רק בחזרת הים לאיתנו. יען כי כאשר הלכו ישראל לעבור הים הרי היו בדרך לקבל התורה, וברור הדבר שכל הטבע צריך להתבטל לפני מקבלי התורה, שהרי לולא קבה"ת הי' חוזר העולם לתוהו ובוהו, אלא כדי שיחזור למצבו הקודם ע"ז הי' צריך תנאי.

ויתכן לרמז זאת במאז"ל, קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף (סוטה ב.), וקשה פרנסתו של אדם כקריעת ים סוף (פסחים קי"ח.), שכאשר המטרה היא לעסוק בתורה, אין שום קושי בדבר כמו בקריעת ים סוף, שלא הי' שום קושי בשעת קריעת ים סוף גופא, כיון שהיו בדרכם לקבלת התורה, וכדברי ספה"ק פרי הארץ. ורק אם ח"ו יש לו מחשבות נוספות, אז עלול להיות קושי ח"ו.

והנה בשבת קודש עושין כמה עניינים זכר למן, והקשה בביאורו"ל (סוסי" רמ"ב), דהרי בשבת קודש לא ירד המן וא"כ מדוע יעשו אז זכר לירדת המן. והביא מספר תורת חיים (על הש"ס), דכיון דשבת הוא מעין עוה"ב לכן עושין זכר לעונג עוה"ב, ולכן

להם הזכות לאכול מעשה ניסים, וצ"ב האיך הותר זה תמורת זה.

וי"ל דהרי בזכות מה שנתן אברהם לאכול למלאכים, ניצח משה רבינו למלאכי השרת והוריד התורה לישראל. והנה ללומדי התורה כל הטבע צריך להיכנע, כמ"ש בפרי הארץ, וע"י התורה זוכין לאמונה טהורה, ולמי שזוכה לאמונה בהירה אין שום חילוק עבורו בין נס לטבע וכנ"ל מהחיה"ר. ולכן שפיר יכולים להנות מהמן שהוא לחם אבירים, בזכות מה שנתן אברהם אבינו לחם למלאכים.

וזהו שאנו עושים בשבת לחם משנה זכר למן, אע"פ שלא ירד אז מן בפועל, כי השבת משפיעה הן את האמונה והן את קדושת התורה, וזוכה עי"ז לשורש השפעת המן, שאף שיעשה השתדלות כל דהו, יקבל בכפליים מן השמים. וכמשנ"ת, דללומדי תורה ולבעלי אמונה טהורה, אין הטבע מגביל כלל, ועל חדא תרתי יושפע להם מנהורין דנפישין.

ויה"ר שזוכה לכל ההשפעות טובות של שבת שירה, באמונה טהורה, וקריעת ים סוף לכל המגיעות בכל העניינים הנצרכים לישראל, ולגאולה קרובה אמן.

וידוע מ"ש בבני יששכר (מאמרי השבתות), דלא היו צריכים לברך שום ברכה על המן, כיון דהמן הי' נקי מפסולת ולא הי' נצרך לשום בירור, ולכן לא הי' נצרך לברכה. ודלא כרמ"ע מפאנו, הסובר שהיו מברכין עליו המוציא לחם מן השמים.

ולכאור' זה ניחא מצד ענין הבירור, אבל מצד "אסור להנות מהעוה"ז בלא ברכה", כיצד שרי לאכול בלא ברכה. וי"ל דכל הטעם דיש באכילה בלי ברכה משום מעילה, הוא משום שלוקח אותו מרשות גבוה לרשות הדיוט. ולפי מה שביאר אאזמו"ר זי"ע, הטעם שלאחר הברכה אין בו משום מעילה, משום שלאחר הברכה נכנס המברך עצמו ברשות הקדש, ו"כל היכא דאיתיה בי, גזא דרחמנא איתיה" (ראש השנה ו'). אכן כאשר המן נכנס רק לתוך החלק האלוקי, והנפש הבהמי אינו נהנה כלל מזה, הרי גם קודם הברכה הוא בי' גזא דרחמנא.

ובנח"ק ביאר, הא דמותר להנות מהמן אע"פ שהוא מעשה ניסים, שמה שאמרו זל"ז "מן הוא", מ"ן הוא ר"ת מעשה ניסים, ותמהו האיך מותר להנות מזה, והשיב להם משה, "הוא הלחם אשר נתן ד'", כלומר שבזכות הלחם שנתן אברהם למלאכים ניתן

סעודה ג תש"פ

העולמות. וכן בשעת קריעת ים סוף כתוב בזוה"ק בפרשתן, ב"עתיקא תליא מילתא", שמכיון שישראל עלו במחשבה תחילה, וישראל נקראו בנים למקום, וממילא וכי

בשעת רעוא דרעוין כתיב בזוה"ק (שמות פ"ח:), ד"עתיקא קדישא גליא רצון דילי", ובאותה שעה מתגלה שישראל עלו במחשבה תחילה, ועבורם נבראו כל

בראותם את מצרים נוסע אחריהם. והשי"ת גילה להם שכל זה מאתו ית', והתועלת בזה, "כי אשר ראיתם את מצרים היום, לא תוסיפון לראותם עוד עד עולם", כי יפה כוחה של צעקה זו להכניע את היצר הצורר, וכל חיילותיו לאבדם עד האחרון שבהם.

וכאשר זכו ל'ויושע ד', אמרו שירה להשי"ת על כל מה שעבר עליהם, וכללו בתוך השירה את הרדיפה של פרעה אחריהם. ואמרו "אמר אויב ארדוף אשיג אחלק שלל וגו'", ואמר רבינו הבעש"ט זי"ע, כי האל"פין שבתחילת התיבות "אמר אויב וגו'" מרמזין, שהשיגו אז שבכל הרדיפה של האויב הי' טמון אלופו של עולם. והיינו, שבזכות זה שרדף אחריהם וצעקו אז בנ"י אל ד', זכו שיאבד זכרו מהם עד עולם.

ויבואר בס"ד עפמ"ש בתניא (פרק ל"א), שאצל הבינוני שנפש הבהמית שלו בתוקפה כתולדתה, אלא שבשעת תורה ועבודה, נפשו האלוקית יוצאת מגלותה ושבה אל בית אביה כנעוריה, שעבודתו משולה לבן המלך הנמצא בבית האסורים ומנוול באשפה, ובכל עת שעוסק בתורה הרי הוא יוצא מבית האסורים אל בית אביו המלך, ואף שהגוף עומד בשיקוצו ותיעובו, מ"מ תיקר נפשו בעיניו לשמוח בשמחתה יותר מהגוף הנבזה, שלא לערוב ולבלבל שמחת הנפש בעצבון הגוף. ומבאר שם התניא, כי בחינה זו היא בחי' יציאת מצרים שנאמרה בו "כי ברח העם", כי לא פסקה עדיין זוהמתם עד מתן תורה, אלא שהנפשות הוכרחו לברוח משם לבל ישתקעו ברפש של

"על בני ועל פועל ידי תצוני" (ישעיהו מ"ה י"א), ולכן "דבר אל בני ישראל ויסעו".

והנה הכתוב אומר, "ופרעה הקריב וישאו בני ישראל את עיניהם, והנה מצרים נוסע אחריהם, וייראו מאוד, ויצעקו בני ישראל אל ד'", והרמז בזה, שכאשר ישראל זוכה לצאת ממצרים הרוחניים, והוא בורח מן הסטרא אחרא שהי' משוקע אצלה, וחשב שכבר נפטר ממנה לגמרי, וכאשר הוא רואה שתוזרים כוחות היצר לרדוף אחריו, הוא צועק במר נפשו אל ד'.

ובמדרש (שיר השירים רבא ב' י"ד ב') איתא, "יונתי בחגוי הסלע בסתר המדריגה וגו', השמיעני את קולך וגו'", משל "ליונה שברחה מן הנץ ונכנסה לנדיק הסלע, ומצאה שם הנחש מקנן, ונכנסה לפנים ולא היתה יכולה להכנס שעדיין הנחש מקנן, תחזור לאחורה, לא תהי יכולה שהנץ עומד בחוץ וכו'", התחילה צווחת ומטפחת באגפיה כדי שישמע לה בעל השוכך ויבוא ויצילה, כך היו ישראל דומים וכו', הים סוגר בפניהם וכן השונא רודף מאחריהם, תלו עיניהם לאביהם שבשמים וצעקו אל ה', ולמה עשה הקב"ה להם כך, לפי שהי' מתאוה לתפלתם". והלימוד מזה, שכאשר היהודי מוצא את עצמו מסובב מכל הצדדים בנסיונות קשים, עליו לדעת שהשי"ת הזמין לו זאת כי הוא חפץ לשמוע קול תפלתו.

וכתיב "הקריאה והקדושה לחי עולמים", והרמז בזה, שעל קדושה וטהרה צריך הרבה לקרוא ולצעוק לחי העולמים, וע"ז היתה עיקר צעקתם של בני ישראל

וכשאמרו "זה א-לי ואנוהו", נתכוננו לומר שזהו השי"ת מתחילה ועוד סוף, הוא זה שנתן כח בפרעה לרדוף אחרינו, והוא זה שביקש לשמוע את צעקת בני ישראל, וכמ"ש (שיר השירים ב' י"ד) "השמיעני את קולך", והוא זה שבקע לנו את הים והטביע צרינו בתוכו. ובאותה שעה נתגלה להם שאפילו הנפש הבהמית של הבינוני, שהיא בבחי' סוסית, יכולה להיות מרכבה לשכינה הקדושה, כאשר כופין אותה אל רצון השי"ת. וגם הבינוני שיש לו בחלל השמאלי של הלב נפש בהמה כסוס פרד אין הבין, עכ"ז הוא בבחי' "רעייתי" כביכול כשעושה מה שיכול לכופו למוטב, ועל זה אמרו ישראל שירה נפלאה מאין כמוה.

והנה איתא בספה"ק בית אברהם (לפסח), עה"פ (תהילים צ"ג ד') "מקולות מים רבים, אדירים משברי ים, אדיר במרום ד'", שכשאישי יהודי צועק אל הקב"ה ומתחנן, שהמים המרמזים לתאוות רעות הם רבים ואדירים, ואין לו כח עוד ללחום כנגדם, וצועק להשי"ת הושיעני מידי התאוות הרעות, "משברי ים", שיקרע בפניו את ים התאוה, ויזכה לראות בהתגלות אורו ית', "אדיר במרום ד'", זה יקר וחשוב בעיני השי"ת יותר מכל השירות והתשבחות, שמלאכים ושרפים אומרים בשמים לפניו ית'.

והרה"ק בעל ברכת אברהם זי"ע, אמר על האמור "המעביר בניו בין גזרי ים סוף", דהוא רמז על מי שגער כמה פעמים בים התאוה ונקרע לו הים בעזר עליון, אלא שלאחר זמן שוב רדף אחריו ים התאוה וסגר בעדו הדרך רח"ל, וחוזר חלילה. אמנם אל יחשוב שכל עמלו לריק ח"ו, כי

שער הנו"ן, וכדכתיב (ירמיהו ט"ז י"ט) "ד' עוזי ומעוזי ומנוסי ביום צרה". ולעתיד כתיב (ישעיהו נ"ב י"ב) "ובמנוסה לא תלכון", כי אז כתיב (זכריה י"ג ב') "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ", ולא יהי צורך לברוח ממנה.

וכתב התניא, שהבינוני בוכה במר נפשו למה זה ירדה נשמתו לתוך הגוף העכור, ליגע לריק ח"ו להלחם כל ימיו עם היצר ולא יוכל לו. אכן יחזק את נפשו ויאמר אל ליבו, הרי אני לא עשיתי את עצמי, ולמה עשה ד' כזאת להוריד חלק מאורו ית' בתוך גוף עכור, אין זה כי אם ירידה זו היא צורך עלי', ובודאי בסופו של דבר יהי לו יתברך נחת רוח ממני, ע"י שאעשה מגופי כסא להמלכת הבורא ית"ש כפי יכולתי.

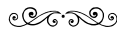
ועפ"ז יש לפרש דברי הכתוב (שיר השירים א' ט'), "לסוסי ברכבי פרעה דמיתוך רעייתי", ולכאור' צריך להבין מדוע דימה את כנסת ישראל לסוס, ואע"פ שהסוס הוא מרכבה לרוכבו, ויש בזה רמז שישראל נתבטלו להשי"ת כסוס לרוכבו, אבל אכתי מדוע דימה אותם לסוס דייקא. וי"ל, דבאותה שעה שעמדו על הים וראו את מצרים רודף אחריהם, וצעקו אל השי"ת על הנפש הבהמית, שרודפת אחריהם ואינה נותנת להם מנוח, אכן אז דייקא נתגלה להם, שאלופו של עולם טמון בעצם רדיפה זו. וכמו שאמרנו בשירת הים, "אמר אויב ארדוף אשיג אחלק וגו'", שאמר מורינו הבעש"ט זי"ע דרמוזו בה' אל"פין אלו אלופו של עולם. שהוא נתן כח בפרעה לרדוף אחר ישראל, והוא ית"ש יצר את הנפש הבהמית ומצוה אותה לנסות את האדם, כדי שיעלה קילוסו ית' ממלחמה זו.

עוזר לו השי"ת ובוקע עבורו את הים ומעבירו בין גזריו.

ואנו מתחננים לפני השי"ת, "שתשים דמעותינו בנאדך להיות", כי המוריד דמעות על אדם כשר השי"ת סופרן וגונזן בבית גזניו, והרמז בזה הוא גם למי שמוריד דמעות לפי שהוא עצמו רוצה להיות אדם כשר, שדמעות אלו יקרות מפנינים, והשי"ת סופרן ומניחן באוצרו הטוב. ויהי רצון שיערה רחמיו עלינו ויראה כי אזלת יד, ואין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים, ויגאלנו גאולת עולם במהרה בימינו אמן.

השי"ת מצרף את כל הגזרי ים סוף שקרע בזקתו להשי"ת, "משברי ים", שישבר ויקרע לו את ים התאוה, ולבסוף הוא מעביר את בניו בין כל אותן הגזרים שקרע, ונפטר לבסוף מן המיצר.

אמנם בקריעת ים סוף למדנו, שצריך לקפוץ לים במסירות נפש כנחשון בן עמינדב, ולזעוק בקול גדול "הגיעו מים עד נפש", כלומר שידע בנפשו שזה נוגע לו עד דכדוכה של נפש, שרוצה לעשות רצון השי"ת בכל לבבו ובכל נפשו, ואז

סעודה ג' תשפ"א

ברצונו להושיע את בניו, ואין צריך להרבות תפלה לעורר את רחמיו, אלא שכאן ביקש הקב"ה שיוכיחו בני" מסירות נפש בנסעם לתוך הים, וכמ"ש באוה"ח הק'.

והנה בזוה"ק (שמות נ"ב:) עה"פ "מה תצעק אליי" כתוב "בעתיקא תליא מילתא", ובסעודת רעוא דרעוין, עליה כתוב בזוה"ק (שמות פ"ח:) ד"עתיקא קדישא גליא רצון דילי", והיינו שבשעה נשגבה זו מתגלה הרצון העליון להושיע אותנו, ומתגלה הרצון הפנימי של כל יהודי להתרצות לפני קונו. וממילא הזמן מסוגל שיתעורר מידת הרחמים שמתגלה בשעת קריעת ים סוף, ויבקעו כל המניעות הנרמזות בים סוף, בפני כל ישראל. ובספה"ק בית אברהם כתוב בדרך רמז, "בעתיקא תליא מילתא" היינו שאין צורך בצעקה, כי השי"ת רוצה ומוכן

באמירת לחיים: השי"ת יעזור שנוכה לכל ההשפעות של שב"ק, בשבת שירה יש את הכח להשפיע אמונה לכלל ישראל ועל ידה אפשר לזכות לכל הברכות לפרנסה ולרפואות וישועות, ולחסדים נגלים בכל הדברים הקשים כקריעת ים סוף, ועיי"ז נזכה לומר שירה בלב שמח, ויקויים בנו "כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך" ונזכה לקיים "עבדו את ה' בשמחה" בביאת גוא"צ בב"א.

שיחת התעוררות: בפרשתן "מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו". וברש"י ז"ל, "כדאי זכות אבותיהם והם, והאמונה שהאמינו בי ויצאו לקרוע להם הים", ועוד כתב, "עלי הדבר תלוי ולא עליך", וכמו שנאמר (ישעיהו מ"ה י"א) "על בני ועל פועל ידי תצוני". כי האב ממילא

הוא כמיתה במצרים, ומה יהי' הסוף ומה יהי' התכלית, שאף אחרי שרואים שלאחר כל ההימלטות ממצרים, עדיין לא נפטרנו מהם והם ממשיכים לרדוף אחרינו להטביענו במים הזידונים, וחיים כאלו אינם נחשבים לחיים כלל.

וע"ז באה החשובה "מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו", השי"ת מצפה ועומד ומוכן לעזור לנו, אלא שרוצה שנגלה את פנימיות הרצון ע"י שנעתיק את עצמינו ממקומינו בפועל ממש. וכאשר נסעו ישראל לתוך הים במסירות נפש, גילו דעתם שמוטב ליפול במצולות ים מאשר לשוב ליפול לידי קליפת מצרים. ונחשון בן עמינדב קפץ לתוך הים וזעק "הגיעו מים עד נפש", שהתאוות הרעות הנמשלות למים זידונים פוגעות עד הנפש וממיתים את האדם, וכל החיים תלויים בזה, כי אין נחשב לחיים אמיתיים אלא חיים של טהרה וקדושה, ומוטב ליפול לתוך הים מאשר לאבד ב' עולמות בנפילה לתוך קליפת מצרים.

ואז באה הנחמה, "אשר ראיתם את מצרים היום, לא תוסיפון לראותם עוד עד עולם", כי כאשר מגלים מסירות נפש, אז מתגלה הרצון העליון אל בניו, כי הלא על בניו ועל פועל ידיו אין צריך לבקש ולצוות. כי זה רצונו ית' לסייע לכל הבא להטהר, אלא שהוא ית"ש מבקש מאתנו את בחי' עתיקא, לגלות הרצון ע"י פעולה של מסירות נפש, וזה ע"י שנראה שאין אנו חפצים אלא בחיים של קדושה וטהרה.

וכאשר נבקעו המים הרומזים למים הזידונים, נבקעו כל המימות של כל העולם, לרמז שאז נעשה בקיעה לכל

להושיע את בניו תמיד, אבל העיקר מה שנצרך שישראל "יעתיקו" עצמם מן ההרגל, וינטו ממעשיהם הקודמים, ויקבלו על עצמם לתקן דרכיהם. והיינו, כי אף שבחי' עתיקא רומז על הרצון, אבל אין די ברצון גרידא אלא יש להוציאו מן הכח אל הפועל. ובעת רעוא דרעוין קודשא ב"ה "גליא רצון דילי", היינו שמתגלה הרצון, והוא ניכר במעשים שעושים בפועל ממש לתקן את הטעון תיקון.

וכמ"ש הרה"ק **מקאצק זי"ע**, עה"פ (משלי ב' ד') "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה", שמטמונים הם יקרים יותר מן הכסף, כי במטמון מצוי זהב ואבנים טובות העולות בערך על שוויות הכסף. וזהו שרמז שלמה המלך בחכמתו, שאע"פ שהבקשה בלב והרצון הוא נכבד ונעלה מאוד כמו הכסף, וזהו "אם תבקשנה ככסף", אבל החיפוש בפועל ממש הוא יקר יותר מזה, וזהו "וכמטמונים תחפשנה", ורק אז תמצא יראת ד'. ולכן הנדרש מישראל אינו רק לעורר הרצון, אלא להעתיק עצמנו מן המקום שאנו עומדים בו, ולהשתנות לטובה בתכלית השינוי.

והענין שייך בכל דור ודור ובכל נפש ונפש, כאשר זוכה היהודי לברוח ממצרים שלו, להימלט ממ"ט שערי טומאה כל עוד רוחו ונשמתו באפו, והנה לא עבר זמן מועט והוא רואה את מצרים נוסע אחריו, והוא מוצא את עצמו מוקף מכל הצדדים, והים הרומז למים הזידונים ולימים התאוות העומד מוצב לנגדו, ואין איתו יודע עד מה, כיצד ניצולים מיד הסט"א. ואז פורצת הצעקה לד', "המבלי אין קברים במצרים", הרי ליפול לתוך ים התאוה הרי

לכן אמתך", כי רז"ל אמרו (זוה"ק שמות ס"ד): "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל", והוא רמז שאפילו הפחותים שבישראל שהם בבחי' שפחה, שלא זכו עד הנה לראות באנפי שכינתא מחמת רוע מעשיהם, זכו לתשובה בעת ההיא, ע"י גגילו דעתם שאם לא יקיימו את רצון ה' טוב להם להפיל עצמם למצולות ים, וראו באנפי שכינתא ואמרו "זה א-לי". וזהו שאנו מבקשים, שאע"פ שאנו בדרגה פחותה בבחי' "עבד", מ"מ "פנה אלי", תראה לנו כביכול את פניך שנזכה לראות באנפי שכינתא בכל דבר בעוה"ז, "תנה עוזך" אפי' "לעבדך", כי הרי אנו "בן אמתך" ואין לנו לאן להימלט. ובקריעת הים נתגלה שהשי"ת נמצא בתוכינו בכל מצב, ואפי' אצל מי שהוא בחי' עבד או שפחה, יש חלק אלו-ה בקרבו.

וכמ"ש בספה"ק אור יצחק, ברמז "מלכותך ראו בניך בוקע ים לפני משה", שכאשר נתגלתה מלכותו ית"ש על הים, ראו ישראל שהם בניו שחלק אלו-ה נמצא בתוכם, וזהו שאמרו "זה א-לי" שהשי"ת נמצא בקרבם. וזה הי' כאשר גילו את הרצון הנעלם שבקרבם, במסירות נפש להיכנס לתוך הים, כדי שלא לחזור לטומאת מצרים, ובזה נתגלה שלא עבדו אלא מתוך שעבוד וטירוף הדעת. וזו היתה התשובה לקיטרוג של "הללו עובדי ע"ז והללו וכו'" (ילקוט שמעוני שמות י"ד כ"ב), כי נתגלה שבעתיקא תליא, ורצונם הפנימי הוא לקפוץ אפי' לים כדי לברוח מקליפת מצרים. וכדאי היא האמונה שהאמינו בצאתם ממצרים לבקוע להם את הים, כי זוהי האמת

המניעות והתאוות שבכל דור ודור. ואז נתגלה להם, שהמים שהיו נראים להם מתחילה כחימה שפוכה, וכמאז"ל (ילקוט שמעוני שמות י"ד כ"ט) "והמים להם חומה", חימה כתיב", דהיינו המים הזידונים שממיתים את הנפש, הם עצמם נהפכו להיות להם לחומה. כי כאשר זוכים ישראל לגעור בים התאוה ויחרב, אז נעשה מזה גופא הגנה גדולה לכל ישראל מימנם ומשמאלם. כי דווקא כאשר נמצאים בעולם כזה מגושם כבתוך הים, ואפ"ה נלחמים עם כוחות הרע וזועקים "זה א-לי", כלומר שגם את הניסיונות שולח השי"ת כי הוא חפץ שנעשה רצונו דווקא במצב כזה, ועי"ז גם המשמאילים בע"כ יענו אמן ויסכימו לישועת ישראל. ואז נתגלה להם קדושת שמו ית' שבתוך הים גופא, כי הזכרנו (גליון אמרות טהורות בא, סע"ג תשפ"א) דברי הרה"ק רבי יצחק מראדוויל זי"ע, ברמז מש"נ "אלה חמדה ליבי וחוסה נא ואל תעלם", שהשי"ת מסתתר בכל דבר אפילו בדברים גשמיים, אלא שהחטא גורם שהשי"ת מתעלם ונסתר מאתנו, ורואים רק את הגשמיות שבכל דבר. ובשעת קריעת ים סוף זכו לומר "זה א-לי", שהנה השי"ת נמצא אתנו, ומה שחשבו קודם שהוא הסתר לשמו ית' נתגלה בו גופא שמו ית', וראו מזה שכל עניני עוה"ז אינם צריכים להביא להעלמה מקדושתו ית'. דכאשר זוכים לקריעת ים סוף ע"י שמעתיקים את מעשינו, וזועקים להשי"ת שאנו חפצים רק בחיי קדושה וטהרה, אזי אפשר להיות קדושים גם כאשר אוכלים ושותים כרצונו ית"ש.

ולכן אנו מבקשים (תהילים פ"ו ט"ז) "פנה אלי וחנוני תנה עזך לעבדך והושיעה

ורז"ל אמרו, שכשהלכו ישראל למלחמה הוליכו איתם את הארון שבו מונחים שברי הלוחות, ויתכן לרמז בזה כנ"ל, שכשרואין כוחות הסט"א את עוז גבורתם של ישראל, שבכח היגיעה הרבה והלב נשבר וסיגוף החומר, ולימוד התורה בקדושה וטהרה, זוכין לקבץ אל הקדושה את כל נדחי הקדושה שנשכו בין הקליפות, מזה נמוגים ומתבהלים, ונכנעים תחת ישראל.

ועתה כאשר קוראים את שירת הים הקריאה מעוררת את הזמן, ובזמן הזה שישראל זקוקים לישועה וזועקים להשי"ת, השי"ת משיב לנו "על בני ועל פועל ידי תצונוני", וכי איני יודע שבני צריכים רפואות וישועות, וכי איני יודע שאין להם מנוחה במצב כזה, וכי איני חפץ שיהיה להם אך טוב, אבל אני מבקש דבר אחד, "דבר אל בני ישראל ויסעו", "בעתיקא תליא מילתא", שיגלו את רצונם הפנימי ויעתיקו את עצמם ממקומם, ויגלו דעתם שמכאן והלאה רצונם רק לעשות רצוני, ואי לאו הכי חייהם אינם חיים. וכאשר נגלה דעתינו שיש רק אופן אחד של חיים, חיים נקיים וטהורים, אז השי"ת יגלה רצונו למעשה שהוא אוהב אותנו וחפץ רק בטובתינו. ובפרט עתה בעת רעוא דרעוין שמתגלה הרצון הפנימי, אפשר לעורר רחמים שנזכה לרפואות וישועות, ונזכה לראות את השי"ת אף בתוך המים הזידונים, ונזכה לומר "זה א-לי" שאנו חלק אלוק ממעל.

וכמו שהיה בקריעת ים סוף, דכתי' "וברוח אפיך נערמו מים", ובתרגום תרגם "חכימו מיא", ויש לרמז שהיתה להם השגה גבוהה כ"כ שהכל הוא אלוקות בחי' "זה א-לי", שאפי' המים הגשמיים יש בהם

לאמיתה, ושאר נפילות שהיו להם אינם משורש לבבם, והוא בטל ומבוטל.

ואמרו רז"ל (תנחומא נשא ל') מה "ראה הים וינוס", ארונו של יוסף ראה, ונראה לרמז בזה, עפמ"ד במאור עינים (ר"פ בראשית) עה"פ (בראשית נ' כ"ו) "וימת יוסף וגו' ויחנטו אותו ויישם בארון במצרים", דאף כאשר יש ירידה לאדם ח"ו לסוף המדריגה, הרי הוא נחנט להיות לו צמיחה רוחנית בזכות כח התורה. וזהו "ויישם בארון", דאחז"ל (ברכות ח'): "לוחות ושברי לוחות מונחות בארון", להורות שאפילו הנובלות יש להם עלי' להיות בארון, כמו הלוחות שהיא התורה העצמית. ויתכן שרמז "וימת יוסף וגו'", דאפילו מי שהי' לו נפילה מקדושת יוסף, כיון שחזר בתשובה שלימה ולבו נשבר בקרבו על כל מה שעשה, והרבה תחנונים לקבץ חלקי הקדושה שנתפזרו בעטיו, זוכה ואותן נצו"ק שהם בחי' שברי לוחות, מונחים בארון כלוחות עצמן. ויתכן לרמז, שהים שמרמז למים הזידונים, כשראה ארונו של יוסף שמונחים שם שברי הלוחות והוא הנצו"ק שנפלו בשביה, ובכח התשובה שעושים ישראל בימי השוכבי"ם הקדושים, ומשברים את לבבם בתשובה שלימה, זוכים לקבצם ולהחזירם לגבולות הקדושה, והשי"ת כביכול אומר ברחמי שאף הם מונחים בארון. וכשראה זאת הים המרמז למים הזידונים בארונו של יוסף, מיד נס מפניו, כי ראה כמה גדול כוחן של ישראל להוציא מן השבי את הנצו"ק שנשבו לבין הקליפות. ולא תועיל עצתו, כי בסופו של דבר יפדה הכל מהסט"א, ומפני גבורה עצומה זו מתפעלים כל כוחות הסט"א והטבע.

ישראל ומבקש להושיענו, שהרי אנו בניו ופועל ידיו, והשברון לב אכן גורם לעת רצון למעלה, אבל השי"ת רוצה יותר שנשבר את לבבינו מתוך יראת הרוממות, וכמו שזכו ישראל לזה במעמד קריעת ים סוף. וכמ"ש "וירא ישראל את היד הגדולה וגו', ויראו העם את ד' וגו'", ואז זכו להכנעה גדולה ואמרו שירה במעלה נשגבה. ולכן נשפוך לבבינו לפני אבינו שבשמים, שיאמר לצרותינו די, ויראינו ניסיו ונפלאותיו, למען נוכל להכנע לפניו מתוך שמחה, ונזכה לומר לפניו שירה חדשה על גאולתנו ופדות נפשינו, במהרה בימינו אמן.

חכמה דהיינו אלוקות. ולכך "קפאו תהומות בלב ים", דהיינו אפי' רשעים שלהם בבחי' "לב ים", וכמ"ש (ישעיהו נ"ז כ') "והרשעים כים נגרש", הנה גם לבם שהוא מלא ים התאוות, קפא מכח ההתעוררות של "זה א-לי", וזכו ליראת הרוממות מגודל הנס והגילוי שהיה שם, עד שלבם נשבר בקרבם מחמת יראה זו.

והנה ידוע שאין דבר שלם יותר מלב נשבר, והנה בימים האלו ישנם לבבות נשברים רבות מאוד, ישנם לבבות נשברים מיסורי המגיפה, ויש לבבות נשברים מפחד ובהלה. והרופא לשבורי לב רואה בעוני עמו

סעודה ג' תשפ"ב

עולם, וכמ"ש בחידושי הרי"ם, דמ"ש רז"ל שהי' קטרוג של הללו עו"ע"ז והללו עו"ע"ז, והרי כבר משכו ידיהם מן הע"ז. אלא מה שיראו משרו של מצרים, ע"ז הי' דוה ליבם וע"ז הי' הקטרוג, דמה שנתייראו מדבר חוץ השי"ת הי' נחשב להם כע"ז. אמנם לאמיתו של דבר עיקר צערם הי' על ריחוקם מהשי"ת, וע"ז יראו שחשבו שעדיין לא יצאו מקליפת מצרים. ולא היו כלל בבחי' ע"ז ח"ו, אלא שהכין השי"ת רפואה לדורות הבאים, שבאם ח"ו יהיו ישראל בבחי' שאין ראויים לישועה, כבר העיד עליהם השי"ת את העדות, שלא עברו אלא מתוך שעבוד וטירוף הדעת. על כן הי' הדמיון כן, שיהי' נראה בעיני העולם שאין ישראל ראויים

השי"ת קורא לנו "שובו בנים שובבים" (ירמיהו ג' י"ד), ואנו מבקשים ממנו (תהילים צ' י"ג) "שובה ד' עד מתי". ואמר הרה"ק ר"מ מלעכוביטש זי"ע עה"פ (מלאכי ג' ז') "שובו עלי ואשובה אליכם", משל לבן המלך שנשבה בין הליסטים, והוא מתחנן לאביו שיפדנו משביו, ואביו המלך מודיעו שאם הוא ילך מעט בפסיעותיו הקטנות, אז המלך יבוא לקראתו בפסיעותיו הגדולות. כך אם אנו נעשה השתדלות לצאת מן המיצר בכפית היצר בכל יכולתינו, אז השי"ת יעשה מצדו פעולות גדולות להוציאנו לחירות עולם.

והנה השי"ת אמר שמצרים ירדפו אחרי ישראל, והי' בזה תכלית לדורות

היתה גאולת עולם. ואע"פ שהיו גלויות נספות, מ"מ כבר לא הי' גלות הדעת כבמצרים, כדאיתא במאור עינים (פ' שמות).

ובפרשתן, "ויבואו מרתה ולא יכלו לשנות מים ממרה כי מרים הם וגו'", הכתוב רומז בזה למ"ש הרה"ק ר"מ מלעכוביטש זי"ע, עמ"ש "שבענו מטובך", משל למי שהי' מהלך בדרך והי' צמא למים, ומצא בור ומים עכורים בו ושתה בעל כרחו, ואח"כ מצא מעיין זך וצלול אך כבר לא הי' יכול לשנות ממימיו, לפי שהשביע עצמו מן המים העכורים, ע"כ אנו מבקשים "שבענו מטובך" דייקא, ולא ח"ו מתאוות עוה"ז רח"ל.

וזהו כאשר אין יכולים לשנות מים, היינו תענוגים רוחניים המשולים למים, דמים מצמיחים כל מיני תענוג, הרי הסיבה לכך היא "כי מרים הם" רח"ל, לפי שהשביעו עצמם במים עכורים ומרים, ואילו הם סוברים שהמרירות היא בעבודה ח"ו, "ויוריהו ד' עץ", זוהי התוה"ק הנקראת עץ חיים, שבכוחה לרפא את כל התחלואים הרוחניים. וכמ"ש הרמב"ם (סוף הלכות איסורי ביאה), דכאשר הלב מלא במחשבות של תורה, אין מקום לתענוגים אחרים, ולא עוד אלא שהתענוגים הזרים נהפכים למוטב, בבחי' מים טמאים שהטבילו אותם במי מקוה כמבואר בתניא קדישא, וכשזוכה לזה נמתקים המים. ולזה צריך ללמוד תורה גם כאשר היא עדיין בבחי' חוק בלי טעם, "שם שם לו חוק", ואח"כ יזכה לבחי' "משפט" ששיג הטעם והמתקנות, וזהו הנסיון שיש לכאו"א, "ושם נסהו".

לישועה, אבל באמת לא היתה יראתם יראה זרה כלל, אלא שחלשה דעתם שאין עומדים במבחן כבר בנסיון הראשון, ואולי הי' עדיף שיגמר הבירור במצרים מאשר יפלו ממדרגתם במדבר, ע"ש.

והנה לעניננו, כאשר עברו עלינו מחצית משבועות השוכבי"ם, בפרשת שמות הי' לנו שעבוד בחומר ולבנים, וזעקה לד' מתוך קושי העבודה, "וידע אלוקים". בפרשת וארא, התחיל השי"ת להוציא את מידותינו מקליפת מצרים, ע"י שבעת מכות ראשונות. בפרשת בא, הוציא ד' את החב"ד שלנו מקליפת מצרים ע"י ג' מכות אחרונות, ונתן לנו השי"ת דם פסח ודם מילה, שנהי' מבוססים בדם המצוות, והוציא ד' אותנו ממצרים בכח גדול ובזרוע נטויה. והנה כאשר רואים אנו שכוחות של מצרים עדיין רודפים אחרינו, אנו תופסים אומנות אבותינו וזועקים לד', עד מתי ירדוף אותנו היצר הצורר.

והשי"ת היודע כל תעלומות, הגיד זאת מראש שפרעה ירדוף אחרינו, והיתה שוועתינו על ים סוף חביבה לפניו, וכמ"ש "ואת זעקתם שמעת על ים סוף", ודלא כמו שסבר המקטרג, שיראתם יראה זרה היא ח"ו. כי כאשר יהודי ירא מלפול לתוך חטא, וזועק להשי"ת ע"ז, זעקתו בוקעת רקיעים. ואז גילו ישראל דעתם, שמוטב הי' להם להקבר במצרים מאשר ליפול ממדרגתם במדבר, וכאשר יהודי מגלה דעתו שרצונו לעשות רצון קונו, אז מבטיחו השי"ת "אשר ראיתם את מצרים היום, לא תוסיפון לראותם עוד עד עולם", כי גאולת מצרים

ולזה הכניסו ישראל את מעשה רדיפת פרעה לתוך השירה, שכל זאת היתה לטובתם ש"אמר אויב ארדוף וגו', תמלאמו נפשי", פירוש שרצה להכניס שוב את נפש מצרים בלבבות ישראל. "אריק חרבי", ע"ד "חרב נוקמת נקם ברית" (ויקרא כ"ו כ"ה) רח"ל, ועי"ז "תורישמו ידי". אמנם "נשפת ברוחך", היינו שנתגלתה גודל נשמת ישראל, שהוא ע"י "ויפח באפיו נשמת חיים" (בראשית ב' ז'), וכדאיתא בזוה"ק "מאן דנפח מתוכי נפח". ומיד "כיסמו ים, צללו כעופרת במים אדירים", שנתבטל כח הקליפה, תיכף ומיד כשנתגלה עד היכן מגיע חיבתן של ישראל. ואז אמרו ישראל "מי כמכה באלים ד", מי כמכה באלמים" (ילקוט שמעוני שמות ט"ו י"א), הכי צד הי' יכול להיות הסתר גדול כזה, שיוכל האויב להשתעבד בבן המלך בעבודת פרך כ"כ הרבה שנים, אלא "אלו הן נוראותיו", שיכול להסתיר עצמו כ"כ. ואז ביקשו "ד' ימלוך לעולם ועד", שהגילוי שהי' להם על הים ימשיך לנצח, שהרי אפילו שפחה ראתה על הים. ועל כן אין מי שאינו יכול להתעורר מקדושת שבת זו, ולומר "זה א-לי ואנוהו", שיזכה כל אחד מאיתנו להיות נוה ומשכן להשכינה הקדושה, ע"י שנטהר עצמנו מכל סיג. ויהי"ר שנזכה לכל ההשפעות של פרשתן, שיבקעו כל המניעות מישראל הן ברוחניות והן בגשמיות. ויזכו כל ישראל לשידוכים הגונים ולפרנסה בריוח, ולגאולה הקרובה בב"א.

ובשירת הים אנו אומרים "אמר אויב ארדוף וגו'", ואיתא מהבעש"ט זי"ע, דחמישה אל"פין שבראש התיבות מרמזין לאלופו של עולם, שלאחר שזוכים להינצל מיד מצרים, מבינים למפרע שיד ד' היתה זאת שיוכל מצרים לרדוף אחרי ישראל. לפי ש"את זעקתם שמעת על ים סוף", שהי' חביב לפניו זעקה זו, והי' בזה הכנה לדורות הבאים, וכנ"ל.

וארז"ל (שיר השירים רבא ב' י"ד ב') עה"פ (שיר השירים ב' י"ד) "יונתי בחגוי הסלע בסתר המדריגה וגו'", רומז לישראל שהיו משולים ליונה בעמדם על ים סוף שבורחת בין הסלעים וכו'. ואז אמר השי"ת "השמיעיני את קולך כי קולך ערב", והיינו כי אע"פ שהי' ישראל נראין אז בסתר המדריגה, שנפלו ממדרגתם, מ"מ לאמיתו של דבר היתה זעקתם חביבה ביותר לפני המקום. ואע"פ שהי' נראה שאינם במדריגה להתפלל מעומק ליבם, רק בבחינת "תפסו אומנות אבותם", מ"מ באותה שעה נתגלתה עומק חיבתן של ישראל, שהם בבחי' בנים למקום, "מלכותך ראו בניך, בוקע ים לפני משה", שאז נתגלה שהם בבחינת בנים, וכמ"ש בספה"ק אור יצחק. וכמ"ש "בעתיקא תליא מלתא, במקום גבוה כ"כ, כי ישראל עלו במחשבה תחלה, וכאשר בן תופס אומנות אבותיו וזועק אל אביו אפילו בזעקה כל דהו, זעקה זו חביבה אצל אביו עד לאחת.

המשה עשר בשבט

פירות טיש תשפ"ב

ודבר זה נרמז במאז"ל שירדו עליונים למטה וכו', כי הנצו"ק הם בבחי' עליוני, ובכל אכילה יורד מקדושה עליונה למטה. ולכן האוכל בלי ברכה נחשב כגזול ח"ו, כיון שגזול קדושה עליונה ח"ו. אבל לגבי נכרים אכילתם היום, היא כדוגמת אכילתן מאז ומעולם, ואין מגיע להם אלא גשמיות גרידא, ולכן אין באכילתם משום גזל ואין צריכים ברכה.

ובזה יובן מ"ש בחידושי הרי"ם, שעיקר ראש השנה לאילן הוא גילוי קדושת התורה, דלב"ש זה נעשה באחד לחודש, בו "הואיל משה באר את התורה" (דברים א' ה'). וגם ב"ה מודים שכן נעשה בר"ח בבחי' דקה, אלא שלרוב העם אין התגלות קדושת התורה אלא במילוי הלבנה בט"ו לחודש, ולכאור' מה ענין פירות האילן וגשמי השנה לכח התורה. ולהנ"ל מבואר, דמאז קבלת התורה ירדו עליונים למטה, ונכנס בפירות טעם מתיקות וכו', שהוא רמז לנצו"ק שע"י יוכלו להשיג התורה.

והנה לפי סדר קדימה בפירות האילן, נוהגין לברך על הזית ולפטור את שאר הפירות, והוא מן הפירות שאין דרך לאכול כ"כ במשך השנה, כיון שהוא עלול לשכחה. אכן שמן זית מסוגל לזכרון, ומרומז בזה "מאן דזעיר איהו רב" (זוה"ק בראשית קכ"ב:), שכאשר כותשין אותו אז הוא נעשה מסוגל לחכמת התורה, ומדליקין ממנו בביהמ"ק ובחנוכה, והרגיל בנר הו"ל בנים ת"ח.

בהסכמת האמרי אמת זצוק"ל לספר פרדס יוסף הקשה, למ"ש רז"ל (ברכות ל"ה:): ד"הנהנה מהעוה"ז בלא ברכה כאילו גזול", א"כ בן נח שמצווה על הגזל מדוע מותר לו להנות מן העולם בלי ברכה. וכתב לתרץ, דמה שאמרו רז"ל (שם) "כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה" היינו רק לאחר מתן תורה, דעד מתן תורה הי' בחי' עליונים לא ירדו למטה ותחתונים לא יעלו למעלה, והיו "השמים לד' והארץ לבני אדם", אבל בשעת מתן תורה נעשה קשר בין שמים לארץ, ומאז אין רשות להנות מן העוה"ז בלא ברכה, ואצל בני נח שלא קבלו התורה, נשאר הדבר כמקודם עכדה"ק, והדברים צריכים ביאור.

ונראה בס"ד לבאר דבריו, דהנה בכל אכילה יש גשמיות האוכל, ורוחניות האוכל, ומ"ש דנחשב כגזל היינו לכאור' מצד רוחניות האוכל, שאין רשות להכניסו למקום גשמי. אכן כאשר אומר ברכה וממליך עליו את השי"ת, אז "כל היכא דאיתיה בי גזא דרחמנא איתיה" (ראש השנה ר'). כמ"ש אאזמו"ר זי"ע.

ויתכן דעצם הדבר שבכל אכילה יש בו קדושה רוחנית, זה נעשה במתן תורה, כי כיון שישראל קיבלו התורה שהיא שכל אלוקי, לא יתכן להם ללמוד תורה רוחנית אם יאכלו וישבעו רק מגשמיות. אכן כיון שבכל אכילה נכנס בהם מרוחניות המאכל, לכן יכולים גם קרוצי חומר להשיג תורה רוחנית.

ומסבבין מן השמים שתהיה ברכת הפירות
בט"ו לשבט על פרי הזית דייקא, להורות
שעיקר מתיקות ומעלת הפירות היא חכמת
התורה, המרומז ביותר בפרי הזית.

ויהי רצון שנזכה לפירות טובים ומתוקים,
[ושהחתונה תהי' בשעטומ"צ ויזכו
לדורות ישרים מבורכים], בשמחה ובניקל
ולכל הישועות טובות, אכ"ר.

"זלכבו יבין ושב"

מתוך סעודה ג' בא תשפ"ג

במדרש (שמות רבא י"ט ב'), "אמר דוד, ריבון העולם, כשאני עוסק בחוקיך לא יהא רשות ליצה"ר להציץ בי", כשאנו שבים בתשובה שלימה להשי"ת ועוסקים בתורה ויראת שמים, אין ליצר הרע שליטה. דאין הקב"ה צריך עינויים וכו', אלא לשוב אליו, ואין הקב"ה צריך מזבחות של אנשים אלא דם פסח ודם מילה, פסח פגם הדיבור ומילה פגם הקדושה, וע"י שמתנהגים בקדושה נמנע שפיכות דמים, וח"ו מי שפוגם בעניינים אלו אולי נקרא רוצח.

וע"י ששבים אל השי"ת, אפשר להשתנות מן הקצה אל הקצה, כמו שנאמר (תהילים ל"ד א') "לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך", דוד המלך נשתנה לגמרי ועמד לפני המלך השי"ת, וגירש את היצר הרע.

"אתה אחד ושמך אחד, ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", הרבי ר' דוד מלעלוב זצ"ל אמר רמז דאות ו', וא"ו גימטריה י"ג מידות, ו"ו גימטריה י"ב שבטים, וי"ו גימטריה כ"ב אותיות, והוא רמז דקוב"ה ואורייתא וישראל חד הוא".

ודוד המלך היה אז בשפל המצב, ובמזמור זה חיסר אות ו', ואח"כ השלים זה בפס' "פודה ה' נפש עבדיו ולא יאשמו כל החוסים בו". הרמז בזה, שאפילו אם הוא בשפל המצב ופגם באות ו', רמז למידת היסוד, אפ"ה יכול לחזור תמיד. ואחר שאמר "פודה ה' נפש עבדיו", מיד השלים ואמר "ולא יאשמו כל החוסים בו".